

Van Afval Naar Grondstof

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 december 2017;

overwegende dat:

- elk huishouden (met uitzondering van hoogbouw) de keuze moet kunnen maken uit een kleine grijze container van 140 liter of een grote van 240 liter met bijbehorend tarief;
- wij verwachten dat er binnen enkele jaren nascheidingsinstallaties zullen komen bij onze afvalverwerkers;
- wij daarom niet nu al een beslissing willen nemen over het ophalen van PMD met containers in plaats van plastic zakken;

b e s l u i t :

1. het plan "Van Afval naar Grondstof" als volgt te wijzigen:
 - maatregel 2: afschaffen van de grijze containers van 240 liter, schrappen;
 - maatregel 6: invoeren PMD-containers die 1 x per 4 weken geleegd worden, schrappen en vervangen door: PMD blijven inzamelen met plastic zakken die 1 x per 2 weken opgehaald worden;
 - toevoegen maatregel 19: gedegen onderzoek doen naar de mogelijkheden tot machinaal nascheiden; het college legt de resultaten daarvan vóór de zomer 2018 voor aan de gemeenteraad;
2. in het in te stemmen met het aldus gewijzigde plan 'Van Afval Naar Grondstof' dat onderdeel uitmaakt van dit besluit.

SAMENVATTING

Afvalscheiding levert veel op

Het huishoudelijk afval van de Berkellandse inwoners gaat grotendeels in de grijze container. Het verwerken van dat afval kost geld. Het verwerken van grondstoffen daarentegen kost aanzienlijk minder geld en levert soms geld op. Door grondstoffen zoals plastic, oud papier en textiel beter te scheiden van het afval wordt er aanzienlijk minder afval verbrand. Dat scheelt in de portemonnee én –nog belangrijker– het is beter voor het milieu (uitstoot schadelijke stoffen, hergebruik van grondstoffen en sluiten van kringlopen).

Daarom moet onze afvalinzameling anders

Tot nu toe heeft het gemeentelijke afvalbeleid onvoldoende resultaat opgeleverd. De hoeveelheid restafval stijgt jaarlijks in plaats van dat deze afneemt. Ook blijkt dat het overgrote deel van het restafval dat in de grijze container verdwijnt herbruikbaar is als grondstof. Vooral GFT (groente, fruit en tuinafval), PMD (Plastic, Metaal en Drankenkartons) en papier/karton kunnen beter gescheiden worden.

Kaders voor betere afvalscheiding

Het plan Van Afval Naar Grondstof legt de kaders vast waarbinnen het inzamelen en verwerken van grondstoffen uit het huishoudelijk afval de komende jaren vorm krijgt.

Wat willen we bereiken?

Berkelland wil voldoen aan de landelijke doelstelling uit het programma VANG – Huishoudelijk afval. Dit betekent dat we in 2020 niet meer dan 100 kilogram restafval per inwoner inzamelen. Aanvullend heeft de gemeenteraad voor 2025 de ambitie gesteld om niet meer dan 75 kilogram restafval per inwoner in te zamelen.

Is de doelstelling realistisch?

In 2016 is 263 kilogram restafval per Berkellandse inwoner ingezameld. Vergelijkbare gemeenten zamelen gemiddeld zo'n 152 kilogram restafval per inwoner in. Dat is ruim 100 kilogram minder dan Berkelland. Omliggende gemeenten laten zien dat de VANG-doelstelling realistisch is. In de gemeente Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk zijn in 2014 beleidsmaatregelen getroffen. Deze gemeenten voldoen nu al aan de landelijke VANG-doelstelling.

Uitgangspunten:

- De focus ligt op bronscheiding. Dit betekent dat het afval thuis gescheiden wordt in onder meer restafval, glas, plastic, blik en oud papier.
- Wij richten ons op GFT, PMD en papier/karton omdat deze veel vrijkomen in de huishoudens;
- De afvalstoffenheffing blijft minimaal gelijk.
- Inwoners zijn zich bewust van het belang van het scheiden van grondstoffen en handelen daarnaar.
- De communicatie met bewoners is gericht op gedragsverandering.
- Er wordt tegemoetgekomen aan mensen met medisch afval.
- Luiers en incontinentiemateriaal worden gescheiden ingezameld.
- Inzamel- en recyclingactiviteiten geven een impuls aan sociale werkgelegenheid.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

Hoe zijn onze inwoners betrokken?

Afval raakt iedere inwoner. Om die reden hebben wij onze inwoners actief betrokken bij het plan. We hebben vier informatieavonden gehouden waarbij meer dan 500 inwoners aanwezig waren. Ook konden onze inwoners een enquête invullen waar ze de voorkeur voor de manier van inzamelen kenbaar konden maken. In totaal hebben 1.812 inwoners de enquête ingevuld. Een mooi resultaat.

Wat hebben we opgehaald tijdens de bewonersavonden?

Tijdens de inloopavonden zijn alle scenario's gepresenteerd. Er zijn veel vragen gesteld. In zijn algemeenheid is er (na uitleg) begrip voor het veranderen van het systeem. Er is veel waardering om een groene container beschikbaar te stellen voor de inwoners van het buitengebied. Onze inwoners zijn bezorgd over de frequentie van het leegmaken en de inhoud van de grijze container.

Handige tips zijn er ook gegeven. Deze nemen wij mee bij de uitvoering. Bijvoorbeeld:

- De keuze laten aan de bewoners voor een kleine of grote PMD container;
- Plaatsen van een ondergrondse container in een wijk om er voor te zorgen dat iedereen 24 uur per dag zijn afval kwijt kan als de grijze container vol zit;
- Een oplossing voor inwoners die om medische redenen meer afval hebben.

Wat heeft de enquête opgeleverd?

1812 inwoners hebben de enquête ingevuld. De uitkomst:

- 71% kiest voor scenario 1 (1 keer in de vier weken leegmaken van de grijze container);
- 20% voor scenario 2 (1 keer in de acht weken leegmaken grijze container);
- 7% voor scenario 3 (1 keer in de vier weken grijs en op een aantal plekken een ondergrondse container);
- 2% voor scenario 4 (omgekeerd inzamelen, dus het restafval naar een ondergrondse container brengen).

Alle scenario's gelden voor de kernen én het buitengebied. Voor de hoogbouw woningen verandert er niets. Ook het buitengebied krijgt een groene container. In alle scenario's wordt de groene container voor het GFT 1 x per 2 weken en een oranje container voor PMD 1 x per 4 weken huis-aan-huis leegge maakt. Het inzamelen van oud papier en karton blijft zoals het nu is.

Grof tuinafval

75% vindt het een goed idee om vier keer per jaar (2 x voorjaar en 2 x najaar) huis-aan-huis grof tuinafval in te zamelen en om te stoppen met de huidige 11 brengplaatsen.

Klein chemisch afval

83% vindt het een goed idee om twee keer per jaar (1 x voorjaar en 1 x najaar) huis-aan-huis klein chemisch afval in te zamelen en om te stoppen met de huidige 11 brengplaatsen vindt 83% een goed idee.

Oud papier

42% wil in de toekomst overgaan op containers voor oud papier.

Hoe realiseren we ons doel?

Om de gestelde doelen te bereiken, moet er een aangepast inzamelsysteem komen. In totaal hebben we 19 maatregelen geformuleerd om deze omslag te realiseren. Deze maatregelen zijn gericht op de inzamelvoorzieningen, communicatie en participatie, het financieel belonen van goed scheidingsgedrag, toezicht en handhaving, het vernieuwen van de contracten en monitoring/evaluatie.

Wat kost het?

De nieuwe inzamelmethode kan naar verwachting minimaal kostenneutraal worden ingevoerd. Ook als we nieuwe inzamelcontracten gaan afsluiten. Dit komt doordat de (dure) fractie restafval vermindert en de apart ingezamelde grondstoffen meer opbrengen. Het financieel voordeel kan oplopen tot € 20,- per aansluiting.

1. INLEIDING

De manier waarop we omgaan met huishoudelijk afval heeft de afgelopen jaren een flinke ontwikkeling doorgemaakt. Afvalbeheer heeft plaatsgemaakt voor ketenbeheer. Het landelijk afval- en grondstoffen-beleid is aangescherpt, doordat het bewustzijn is gegroeid dat natuurlijke hulpbronnen schaars worden en het besef toe is genomen dat materiaalhergebruik noodzakelijk is. Zowel uit economisch als ecologisch oogpunt is een goed beheer van grondstoffen essentieel. Ons (gemengde) restafval bevat nog veel grondstoffen die geschikt zijn voor hergebruik. Dit maakt het winnen van grondstoffen uit afval tot de kern van het huidige beleid.

Het gemeentelijke afvalbeleid heeft tot nu toe onvoldoende resultaat opgeleverd: de inwoner van Berkelland biedt gemiddeld nog teveel (gemengd) restafval in de grijze container aan. Het beleid is toe aan vernieuwing. In dit plan Van Afval Naar Grondstof (VANG) zijn de kaders zijn vastgelegd waarbinnen het beleid de komende jaren vorm krijgt.

Nieuwe doelen

Veel gemeenten stellen nieuwe ambitieuze doelen en werken hard aan lokale transitieagenda's. Zo ook de gemeente Berkelland. Met dit plan wil de gemeente voldoen aan de landelijke doelstelling uit het programma VANG: in 2020 wordt niet meer dan 100 kilogram restafval per inwoner ingezameld en het percentage afvalscheiding is 75% of meer.

Gezien de uitgangssituatie van Berkelland is het doel ambitieus te noemen. De ervaringen in andere gemeenten laten niettemin zien dat het VANG-doel haalbaar is. Om de gescheiden inzameling van grondstoffen uit het huishoudelijk afval te verbeteren zijn structurele veranderingen in het inzamelsysteem nodig.

2. WAAR STAAT BERKELLAND NU?

SAMENGEVAT

Wat gaat goed?

De afvalstoffenheffing is laag. Bewoners zijn tevreden over de afvalinzameling en bijna iedereen vindt afvalscheiding (heel) belangrijk. De dienstverlening is over het algemeen vrij hoog, maar niet in het hele grondgebied gelijk.

Wat kan nog beter?

- In de grijze container zit nog teveel (gemengd) restafval en de afvalscheiding is 8% lager dan gemiddeld in Nederland.
- Van de 252 kilogram fijn restafval die per persoon in de grijze container terecht komt, zou meer dan 189 kilogram herbruikbaar zijn geweest als de grondstoffen gescheiden waren geweest. Vooral GFT, PMD en papier/karton kunnen nog beter gescheiden worden.

2.1 Afvalstoffenplan 2014-2018

Het Afvalstoffenplan 2014-2018 was gericht op het efficiënt inrichten van de organisatie rondom preventie, hergebruik en verwerking van de afvalstromen en grondstoffen waarbij optimaal vorm wordt gegeven aan preventie, dienstverlening en scheidingsrendement. Doel was zo weinig mogelijk afval te verbranden of te storten.

2.2 Milieu

Samenstelling restafval

Jaarlijks wordt de samenstelling van het restafval in de gemeente Berkelland onderzocht om te bepalen hoeveel grondstoffen nog worden weggegooid met het restafval door inwoners.

De samenstelling van een gemiddelde container is hieronder grafisch weergegeven in de vorm van een minicontainer voor zowel het gewicht als het volume.

Samenstelling Gewicht

Samenstelling Volume

Legenda kleuren in minicontainer

Licht groen:	GFT- keukenafval-
Donker groen:	GFT- overig- (tuin+zeef 0-20mm)
Blauw:	Herbruikbaar papier/karton
Oranje:	Kunststof Nedvang
Donker paars:	Metaalverpakking
Licht paars:	Drankenkartons
Geel:	Glas herbruikbaar
Zilver kleur	Textiel incl. schoeisel
Licht blauw	Apparaten
Leisteen blauw	Steen, hout, tapijt
Grijs:	Overige fracties van het restafval

Samenstelling (%)

Gewicht	Volume
24%	10%
18%	6%
7%	12%
5%	24%
2%	3%
2%	5%
4%	1%
4%	6%
1%	0%
8%	7%
25%	26%

Uit deze gegevens valt het volgende op te maken:

- De "overige fracties van het restafval" (grijs) omvatten een kwart van het gewicht van de grijze container. Omgerekend is dit 63 kilogram per inwoner per jaar. Feitelijk is dit het "werkelijke restafval", want dit is het afval dat niet verder kan worden gescheiden.
- Van de 252 kilogram restafval uit de grijze bak en ondergrondse containers die in 2016 in de verbrandingsoven is beland, is nog zo'n 189 kilogram herbruikbaar. Dit zijn dus grondstoffen die nog apart kunnen worden gehouden door bewoners.
- Het grootste deel van de grijze container bevat GFT (groente-, fruit- en tuinafval). Van het restafval is 24% keukenafval (zoals etensresten) en 18% overig GFT zoals tuinafval.
- Het herbruikbaar papier/karton maakt een opvallend groot deel uit van het restafval (7% van het gewicht en 12% van het volume).
- Ondanks de toegenomen scheiding van PMD (verpakkingen van plastic en metaal en drankenkartons) bestaat het gewicht van de grijze bak nog voor bijna 10% uit PMD.
- Opvallend is dat relatief veel steen, hout en tapijt in het restafval belandt (8%). Deze afvalsoorten behoren tot het grof afval en moeten naar een van de particuliere brengpunten of kringloopbedrijf worden gebracht.

Vergelijking met andere gemeenten

In vergelijking met de gemiddelde Nederlander produceren de inwoners van Berkelland relatief veel restafval. In Berkelland ging het in 2016 om 263 kilogram restafval per inwoner (fijn en grof samen), terwijl in Nederland gemiddeld met 200 kilogram veel minder restafval vrijkomt (bron: CBS, peiljaar 2015). De prestaties van de gemeente Berkelland zijn ook vergeleken met de landelijke Benchmark Afvalscheiding. Er is gekeken naar gemeenten in klasse D (met 0% t/m 19% hoogbouw). Deze vergelijkbare gemeenten zamelden gemiddeld zo'n 152 kilogram restafval per inwoner in. Dat is ruim 100 kilogram minder dan Berkelland (bron: Benchmark Huishoudelijk Afval, peiljaar 2015, Rijkswaterstaat).

Inwoners van Berkelland hielden 52% van hun afval apart in 2016. Dat is 8% minder dan gemiddeld in Nederland (bron: CBS, peiljaar 2015). Ten opzichte van gemeenten uit de benchmark houden inwoners van Berkelland veel minder afval apart. In 2015 was het scheidingspercentage in deze vergelijkbare gemeenten gemiddeld namelijk 70%.

2.3 Serviceniveau

De huidige dienstverlening voor de afvalinzameling in Berkelland is over het algemeen vrij hoog te noemen, maar niet hetzelfde in het hele grondgebied. Inwoners hebben voor een aantal grondstoffen verschillende mogelijkheden om in te leveren of op te laten halen. Er is geen gemeentelijke milieustraat aanwezig, maar er zijn verschillende particuliere brengpunten.

2.4 Kosten

Inwoners betalen afvalstoffenheffing voor de inzameling en verwerking van afval en grondstoffen. In 2016 bedroeg de gemiddelde afvalstoffenheffing in Nederland €239 per huishouden. De inwoners van Berkelland zijn aanzienlijk goedkoper uit met een tarief van €176,55 voor een grote grijze en groene container.

In bijlage 2 staat nog meer informatie over de huidige situatie.

3. MENING VAN BEWONERS

September 2016

In september 2016 is een enquête gehouden onder de inwoners van Berkelland over het inzamelen van afval. Uit de resultaten kan worden geconcludeerd dat ruim 85% op dat moment tevreden was over de inzameling van het huishoudelijke afval. Gemiddeld wordt de huidige inzameling beoordeeld met een rapportcijfer 7,7.

Ruim 90% zet de container voor restafval iedere twee weken aan de straat en 81% van de inwoners zet het gft elke twee weken aan de straat. Ruim 92% vindt afvalscheiding (heel) belangrijk. Vooral papier en glas worden goed gescheiden van het restafval. Circa 65% van de panelleden vindt dat mensen die beter scheiden dan anderen minder afvalstofheffing zouden moeten betalen. 63% van de deelnemers aan de enquête zou een container voor PMD¹ willen en 40% een container voor oud papier. Een veel gemaakte opmerking was dat inwoners van het buitengebied graag weer gebruik zouden willen maken van een groene container.

September/oktober 2017

In september/oktober 2017 zijn vier inloopbijeenkomsten gehouden in Borculo, Ruurlo, Eibergen en Neede. Bewoners kregen uitleg over de veranderingen en zij konden vragen stellen (zie voor vragen en reacties ook Bijlage 1). De opkomst was met in totaal 500 deelnemers hoog.

Tijdens de inloopavonden zijn alle scenario's gepresenteerd. Er zijn veel vragen gesteld. In zijn algemeenheid is er (na uitleg) begrip voor het veranderen van het systeem. Er is veel waardering om een groene container beschikbaar te stellen voor de inwoners van het buitengebied. Onze inwoners zijn bezorgd over de frequentie van het leegmaken en de inhoud van de grijze container.

Handige tips zijn er ook gegeven. Deze nemen wij mee bij de uitvoering. Bijvoorbeeld:

- De keuze laten aan de bewoners voor een kleine of grote PMD container;
- Plaatsen van een ondergrondse container in een wijk om er voor te zorgen dat iedereen 24 uur per dag zijn afval kwijt kan als de grijze container vol zit;
- Een oplossing voor inwoners die om medische redenen meer afval hebben.

In oktober 2017 is ook een enquête gehouden. Hieraan konden alle inwoners meedoen. In totaal vulden 1.812 inwoners de enquête in. Zij hebben aangegeven welke manier van inzameling het beste bij hen past, door een viertal scenario's op volgorde van voorkeur te zetten.

Bijna driekwart van de deelnemers (71%) geeft aan dat zij van de vier voorgelegde scenario's de voorkeur hebben voor scenario 1: inzamelen met drie containers voor restafval, GFT en PMD. De grijze container voor restafval wordt daarbij 1x in de 4 weken geleegd, de groene container voor GFT 1x in de 2 weken en de PMD-container 1x in de 4 weken.

In bijlage 1 staat meer informatie over de uitkomsten.

4. WAAR WIL BERKELLAND NAAR TOE?

SAMENGEVAT

Visie

Het is belangrijk om op een verantwoorde manier om te gaan met grondstoffen. De gemeente draagt bij aan een economisch systeem waarin producten en materialen volledig worden hergebruikt en zo min mogelijk restafval ontstaat.

Doelen

De gemeente conformeert zich aan het VANG-doel voor 2020: er wordt niet meer dan 100 kilogram restafval per inwoner ingezameld en het percentage afvalscheiding is 75% of meer.

Uitgangspunten VANG

- De focus ligt op afvalscheiding.
- Wij richten ons op GFT, PMD en papier/karton omdat deze veel vrijkomen in de huishoudens.
- De afvalstoffenheffing blijft minimaal gelijk.
- Inwoners zijn zich bewust van het belang van het scheiden van grondstoffen en handelen daarnaar.
- Er wordt tegemoetgekomen aan mensen met medisch afval.

1) PMD staat voor verpakkingen van plastic, metaal en drankenkartons.

- Luiers en incontinentiemateriaal worden gescheiden ingezameld.
- Inzamel- en recyclingactiviteiten geven een impuls aan sociale werkgelegenheid.
- De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld.

4.1 Visie gemeente Berkelland

De gemeente Berkelland vindt het belangrijk om op een verantwoorde manier om te gaan met grondstoffen om nu en in de toekomst gezond te blijven en de kwaliteit van onze leefomgeving te behouden. De gemeente wil - samen met inwoners, bedrijven en andere overheden – bijdragen aan het realiseren van een circulaire economie. In dit economisch systeem worden producten en materialen volledig hergebruikt en ontstaat zo min mogelijk restafval².

Berkelland neemt haar verantwoordelijkheid als het gaat om de inzameling, recycling en verwerking van huishoudelijk afval. Juist omdat de gemeente een positie aan het eind van de gebruiksketen heeft, hebben wij een belangrijke rol bij het ombuigen van 'afval' naar waardevolle producten en grondstoffen. Dit doen we door inwoners te stimuleren grondstoffen apart te houden.

4.2 Doelen

De afvaldriehoek geeft het verband aan tussen drie samenhangende aspecten van de afvalinzameling: milieu, service en kosten. Gemeenten voeren regie op deze aspecten en stellen beleid vast. Als basis voor het gemeentelijke beleid geldt dat er een goede balans moet zijn in deze afvaldriehoek³.

Milieu

Doel is dat inwoners het ontstaan van huishoudelijk afval voorkomen en waarborgen dat waardevolle grondstoffen zoveel mogelijk worden ingezameld en hergebruikt. Hierbij streeft Berkelland ernaar om te voldoen aan het programma VANG⁴.

Het VANG-doel voor 2020 is gemiddeld maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar (grof en fijn restafval samen) en een scheidingspercentage van minimaal 75% van het huishoudelijk afval.

De gemeente moet nog een stap zetten om deze doelen te behalen: van 52% afvalscheiding in 2016 naar 75% in 2020 en van 263 kilogram restafval per inwoner naar 100 kilogram. Hoewel dit nog ver weg lijkt, laten de ervaringen in andere gemeenten zien dat het gestelde doel haalbaar is. In 2015 behaalden 26 gemeenten het doel voor 2020 al (bron: CBS Statline), waaronder de gemeenten Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk. In 2015 lukte het drie gemeenten zelfs om nog minder restafval in te zamelen: 50 kg of minder.

Service

Bij de gemiddelde burger wint het gemak van het aanbieden van restafval het van zijn motivatie om afval te scheiden. Als het makkelijker is om grondstoffen weg te gooien in het gemengde restafval in plaats van deze apart te houden, dan kiezen de meeste mensen voor die optie. Daarom wil de gemeente Berkelland het haar inwoners zo makkelijk mogelijk maken om waardevolle grondstoffen te scheiden. Het inzamelsysteem wordt zo ingericht dat het serviceniveau (gemak en ophaalfrequentie) voor grondstoffen hoger is dan voor het niet te hergebruiken restafval. Daarbij blijft een goede kwaliteit van dienstverlening belangrijk.

Bovendien wil de gemeente haar inwoners bewust maken van het belang van het scheiden van grondstoffen en wil zij hen motiveren om hiernaar te handelen.

Kosten

De gemeente vindt het belangrijk dat de afvalstoffenheffing betaalbaar blijft voor inwoners. Daarom mag het nieuwe afvalinzamelsysteem niet zorgen voor hogere lasten. De afvalstoffenheffing moet minimaal gelijk blijven.

Onderzoek in het kader van het programma VANG toont aan dat verdergaande recycling kosten bespaart voor zowel gemeente als inwoners. Investerings in een inzamelstructuur die gericht is op meer afvalscheiding leiden tot lagere kosten en/of hogere opbrengsten. De kosten voor het verwerken van de meeste herbruikbare grondstoffen zijn namelijk lager dan de kosten voor het verwerken van restafval. Gemeenten krijgen voor grondstoffen zoals papier/karton, textiel, PET, glas en blik zelfs inkomsten.

2) Zie Bijlage 4 voor meer informatie over de circulaire economie.

3) zie Bijlage 3 voor meer informatie over de afvaldriehoek

4) zie Bijlage 4 voor meer informatie over dit programma.

Voor grondstoffen zoals kunststof verpakkingen en drankenkartons geldt dat de vergoedingen uit de producenten-verantwoordelijkheid in beginsel kostendekkend zijn.

4.3 Uitgangspunten

- **De focus ligt op bronscheiding**

Bronscheiding heeft de voorkeur in de gemeente Berkelland. Scheiden door inwoners thuis (dus 'aan de bron') levert namelijk schone materiaalstromen op, die relatief eenvoudig kunnen worden hergebruikt of nuttig toegepast.

Van een aantal grondstoffen – zoals PMD: kunststof verpakkingen, drankenkartons en metalen - is het (beperkt) mogelijk om deze uit het gemengd ingezamelde restafval te halen en te hergebruiken. Dit proces, waarbij de grondstoffen met een aantal technieken uit het gemengd ingezamelde restafval worden gehaald, heet "nascheiding". Nascheiding vermindert het aantal vervoersbewegingen en vraagt minder van inwoners, omdat de motivatie om grondstoffen te scheiden en de beperkte opslagmogelijkheden in/om huis geen rol spelen.

Maar het levert ook een lagere kwaliteit op van het gescheiden materiaal dan bronscheiding.

Een bijkomend nadeel is dat nascheiding niet bijdraagt aan bewustzijn over consumptiegedrag, verspilling en afvalproductie. Daar komt bij dat de gemeente momenteel geen contract heeft afgesloten met een afvalverwerker die grondstoffen kan nascheiden uit het restafval.

- **De prioritaire grondstoffen zijn GFT, PMD en papier/karton**

Van de 252 kilogram van het restafval uit de grijze bak, is nog zo'n 189 kilogram herbruikbaar. Prioriteit wordt gegeven aan de inzameling van grondstoffen die nu nog het meest voorkomen in het restafval en dus nog beter gescheiden kunnen worden door bewoners: GFT, PMD en herbruikbaar papier en karton. Een betere scheiding van deze grondstoffen levert een flinke daling van de hoeveelheid restafval op en draagt bij aan het realiseren van de milieudoelen.

- **Luiers en incontinentiemateriaal blijven gescheiden ingezameld**

Berkelland blijft luiers en incontinentiemateriaal gescheiden inzamelen. Momenteel is de verwachting dat er binnen enkele jaren weer grootschalige recyclingmogelijkheden voor dit materiaal komen. Deze ontwikkelingen worden versneld dankzij het project 'Uit de luiers', een onderdeel van de ketenaanpak uit het Rijksbrede programma Circulaire Economie.

- **Er wordt tegemoetgekomen aan mensen met medisch afval (o.a. nierdialyse en stoma)**

Om de kwaliteit van de dienstverlening te borgen, houdt de gemeente Berkelland rekening met mensen voor wie het moeilijker is om afval te scheiden. Het gaat dan om mensen die als gevolg van een ziekte meer afval produceren, zoals het materiaal dat vrijkomt bij extramurale gezondheidszorg (nierdialyse en stoma-materiaal, etc.).

- **De communicatie met bewoners is gericht op gedragsverandering**

De gemeente wil bewoners bewust maken van het belang van het apart houden van grondstoffen, zodat zij hiernaar gaan handelen en goed gaan scheiden. Communicatie is daarbij belangrijk, zodat inwoners de kennis krijgen hoe zij goed moeten scheiden en waar zij de herbruikbare grondstoffen kunnen inleveren.

- **Inzamel- en recyclingactiviteiten geven een impuls aan sociale werkgelegenheid**

In de afval- en recyclingbranche liggen veel kansen voor werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Berkelland streeft ernaar om een impuls te geven aan werkzaamheden - op lokaal of regionaal niveau - die geschikt zijn voor het creëren van sociale werkgelegenheid.

- **De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld**

De gemeente Berkelland heeft een voorbeeldfunctie voor haar inwoners. Daarom komen in het gemeentehuis extra voorzieningen om grondstoffen te scheiden van het afval. Het gemeentehuis is immers een plek waar inwoners en medewerkers - waarvan een groot deel ook in de gemeente woont - regelmatig aanwezig zijn.

5. HOE REALISEREN WIJ ONS DOEL?

SAMENGEVAT

Er zijn 19 maatregelen geformuleerd, waarmee de doelen van het plan VANG behaald moeten kunnen worden. Deze maatregelen zijn gericht op de inzamelvoorzieningen, communicatie en participatie, het financieel belonen van goed scheidingsgedrag, als gemeente zelf het goede voorbeeld geven, toezicht en handhaving, het vernieuwen van de contracten en monitoring/evaluatie.

Het voorgaande maakt duidelijk dat een omslag nodig is om de gestelde doelen voor het afval- en grondstoffenbeleid te bereiken. Verschillende maatregelen om deze omslag te realiseren zijn getoetst op de uitgangspunten en onderzocht op haalbaarheid.

Invloed van het serviceniveau op de afvalscheiding

Uit de benchmark blijkt dat het serviceniveau een belangrijke invloed heeft op de milieuprestaties van gemeenten (bron: Benchmark Huishoudelijk Afval, peiljaar 2015, Rijkswaterstaat). Het afvalscheidingsgedrag van burgers wordt sterk beïnvloed door de gekozen inzamelmethode, inzamelfrequentie, het soort inzamelmiddel dat wordt gebruikt (zakken, minicontainers of verzamelcontainers) en de dichtheid/locatie van verzamelcontainers. Uit de cijfers is een aantal vuistregels af te leiden:

1. grondstoffen die aan huis worden ingezameld, worden beter gescheiden dan grondstoffen die met verzamelcontainers in de wijken worden ingezameld;
2. containers die aan huis worden geleegd (waar veel in past) hebben een hoger rendement dan zakken die aan huis worden opgehaald (en die eerst nog binnenshuis moeten worden opgeslagen);
3. de ingezamelde hoeveelheden stijgen wanneer de ophaalfrequentie wordt verhoogd. De hoeveelheden dalen wanneer de ophaalfrequentie wordt verlaagd.

Berkelland past deze vuistregels toe. De basis van het geamendeerde plan VANG is dat het scheiden van grondstoffen uit het afval wordt gestimuleerd door de dienstverlening voor restafval te verminderen en die voor waardevolle herbruikbare grondstoffen – vooral voor gft, PMD en papier/karton - te verhogen.

5.1 Restafval

Bij een hoge ophaalfrequentie van restafval bieden bewoners - uit gemak - ook waardevolle grondstoffen bij het restafval in de grijze container aan. Door het verlagen van de ophaalfrequentie komen bewoners minder snel in de verleiding om waardevolle grondstoffen bij het restafval te gooien. Ze worden gestimuleerd om goed na te denken over het apart houden van grondstoffen. Doen ze dan namelijk niet, dan is er niet genoeg ruimte in de grijze container.

Maatregel 1: Minder vaak ophalen van restafval (1 x per 4 weken)

Het restafval in de grijze minicontainers wordt minder vaak opgehaald. Nu is dat nog 1 x per 2 weken (26 x per jaar) en het wordt 1 x per 4 weken (13 x per jaar).

Deze maatregel leidt tot meer afvalscheiding en een besparing op de inzamelkosten, omdat de inzamel-dienst minder vaak aan huis hoeft te komen om de grijze containers te legen.

Maatregel 2: Keuze uit een grijze container van 140 liter of 240 liter voor restafval

Elk huishouden kan kiezen tussen een kleine of grote grijze container. Voor een grote container wordt een hoger tarief berekend. Inwoners die minder restafval aanbieden, worden dus beloond.

5.2 GFT-afval

Omdat een groot deel van het gft nu niet wordt gescheiden en dus in het restafval terecht komt (circa 42%), is GFT één van de drie prioritaire grondstoffen.

Door de capaciteit van de grijze containers te beperken, is de verwachting dat de hoeveelheid GFT die nu nog in het restafval belandt, daalt van 105 naar 21 kilogram per inwoner. Ook wordt verwacht dat bewoners een gelijke hoeveelheid GFT extra gescheiden aanbieden, namelijk een stijging van 118 naar 202 kilogram per inwoner.

Maatregel 3: Invoeren groene minicontainer in het buitengebied

Van de 18.210 huisaansluitingen in de gemeente, liggen er 4.915 in het buitengebied. Bij deze woningen wordt het GFT nu niet gescheiden ingezameld. Hoewel veel bewoners het GFT zelf composteren, komt er - óók in het buitengebied – nog zeer regelmatig GFT in de grijze container terecht.

Om het alle inwoners zo makkelijk mogelijk te maken om GFT apart te houden, krijgen bewoners van het buitengebied ook de mogelijkheid om een groene container te gebruiken. Zij kunnen de groene container weigeren, als ze hier toch geen gebruik van willen maken.

Er is de afgelopen jaren veel vraag geweest naar de groene container in het buitengebied.

Maatregel 4: Invoeren gft-inzameling bij grondgebonden appartementen

Bewoners van appartementen met een tuin krijgen de mogelijkheid om een groene container te gebruiken of om GFT te scheiden via verzamelcontainers in de wijk. De keuze is onder meer afhankelijk van het aantal aanmeldingen in een gebied.

5.3 Grof tuinafval

Tot nu toe konden bewoners één dag in het voorjaar en één dag in het najaar grof tuinafval brengen naar één van de 11 brengpunten voor grof tuinafval. Van deze brengpunten wordt weinig tot geen gebruik gemaakt.

Maatregel 5: Afschaffen brengpunten voor grof tuinafval en uitbreiden ophalen

De gemeente stopt met de brengpunten voor grof tuinafval.

De inzameling van tuinafval aan huis in de kernen en op afroep in het buitengebied wordt tweemaal in het voorjaar en tweemaal in het najaar.

5.4 PMD

PMD is één van de drie prioritaire grondstoffen van dit plan. Een groot deel van het PMD wordt nu namelijk nog niet gescheiden en belandt in de grijze container bij het restafval (bijna 10%).

Uit de landelijke benchmark blijkt dat huishoudens met PMD-containers bijna tweemaal zoveel PMD gescheiden houden: 56 kilogram PMD per huishouden bij containers en 29 kilogram bij zakken. Ook veel inwoners zouden graag beschikken over een PMD-container. Een container kan immers dicht (minder stank) en hij kan buiten blijven staan zonder dat afval weg waait of dat zakken worden vernield door dieren.

In afwachting van het onderzoek naar nascheiding (maatregel 19) kiezen we (nog) niet voor het inzamelen van PMD met een container.

Maatregel 6: PMD blijven inzamelen met zakken die 1x per 2 weken huis-aan-huis worden opgehaald

5.5 Medisch afval

Voor inwoners met medisch afval kan het moeilijker zijn om uit te komen met een container die 1x per 4 weken wordt geleegd. Een lagere ophaalfrequentie kan voor hen mogelijk (stank)hinder geven. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het materiaal dat vrijkomt bij extramurale gezondheidszorg (nierdialyse- en stoma-materiaal, etc.).

Maatregel 7: Onderzoeken van de behoefte aan en mogelijkheden van inzamelen van medisch afval

In de voorbereidingen van de implementatie wordt nagegaan hoeveel mensen als gevolg van ziekte meer (medisch) afval hebben. Op basis hiervan worden de mogelijkheden bekeken om tegemoet te komen aan deze bewoners. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan het organiseren van een speciale inzamelronde voor het medisch afval, waarbij mensen worden ingezet vanuit sociale werkgelegenheid.

Bewoners met luiers of incontinentiemateriaal kunnen gebruik blijven maken van de gratis verzamelcontainers.

5.6 Glas

In de praktijk blijkt dat het aantal glasbakken en de glasbakkendichtheid nauwelijks invloed heeft op de inzamelrespons van glas. De meeste bewoners leveren hun glas in bij het boodschappen doen, wat betekent dat het belangrijk is om ieder geval te zorgen voor voldoende glasbakken bij de supermarkten.

Maatregel 8: Optimaliseren ondergrondse glasbakken in de wijken

De locaties van ondergrondse glascontainers in de wijken worden weggehaald. Momenteel staan er ondergrondse glasbakken op 26 locaties.

5.7 Chemisch afval

Op dit moment haalt de chemokar twee keer per jaar het KCA aan huis op met een milieubox. Bewoners kunnen dan ook frituurvet en klein wit- en bruingoed gratis meegeven. Daarnaast kunnen inwoners hun KCA tweemaal per jaar op een zaterdag gratis inleveren bij één van de 11 standplaatsen van het mobiele brengpunt van de chemokar. Van het brengpunt wordt echter weinig gebruik gemaakt. De kosten wegen niet op tegen de baten.

Maatregel 9: Afschaffen brengpunten KCA en uitbreiden ophalen KCA (4x per jaar)

De mobiele brengpunten van de chemokar worden afgeschaft en in plaats daarvan wordt het KCA 4x per jaar aan huis met de chemokar opgehaald.

5.8 Papier en karton

Papier/karton is naast gft en PMD één van de drie prioritaire grondstoffen.

Momenteel wordt papier en karton gebundeld (in dozen) aan huis ingezameld door verenigingen en scholen, die hiervoor een vergoeding van de gemeente ontvangen. Deze vergoeding is afhankelijk van de hoeveelheid die wordt ingezameld. De benchmark laat zien dat het gebruik van een papiercontainer zorgt voor meer afvalscheiding doordat bewoners meer papier gescheiden aanbieden. Dit komt doordat papiercontainers over het algemeen als gebruikersvriendelijker worden ervaren, omdat het papier en karton dan buiten in de container kan worden bewaard.

Een deel van het oud papier en karton wordt nu nog niet gescheiden en belandt in het restafval (7%). Verwacht wordt dat de invoering van een papiercontainer ervoor zorgt dat het papier in het restafval daalt van 18 naar 4 kilogram per inwoner.

Maatregel 10: Optioneel invoeren van containers voor papier en karton

Er is bij de inwoners van Berkelland geen duidelijke voorkeur voor dozen of containers. Deze maatregel kan op termijn ingevoerd worden als blijkt dat er nog steeds veel papier in de grijze container wordt aangeboden. In 2018 gaan we in overleg met de verenigingen en scholen die papier inzamelen.

5.9 Communicatie en participatie

Communicatie en participatie rondom de veranderingen en de achtergronden van de maatregelen zijn essentieel om draagvlak te krijgen. De medewerking van inwoners is nodig om de kans van slagen van het geamendeerde plan Van Afval Naar Grondstof te vergroten en het voorkomt bovendien klachten/meldingen.

Maatregel 11: Opstellen en uitvoeren communicatieplan

De gemeente stelt een communicatieplan op, waarin alle activiteiten zijn opgenomen om te communiceren met inwoners over de implementatie van de veranderingen en de achtergronden van afvalscheiding (nut en noodzaak van de transitie van afval naar grondstof).

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- De waarde van grondstoffen wordt benadrukt, zodat inwoners zich er meer bewust van zijn dat zij geen afval maar producten en materialen (of een 'grondstoffenmijn') in huis hebben;
- Mythes rond afval scheiden worden ontkracht;
- Er wordt uitgelegd wat er met de grondstoffen gebeurt na inzameling;
- GFT, PMD en papier/karton vormen de prioritaire grondstoffen.

Om de veranderingen te ondersteunen en mensen zelf de mogelijkheden op het gebied van afvalscheiding te laten ervaren, overweegt de gemeente een '100-100-100' project uit te voeren. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het '100-100-100'-format, dat de brancheorganisatie NVRD beschikbaar kan stellen.

100 huishoudens, 100 dagen, 100% afvalvrij, kan dat? Dat is de centrale vraag in het 100-100-100 concept. Tijdens het experiment worden de deelnemende huishoudens uitgedaagd zo min mogelijk afval te produceren en in het bijzonder restafval te vermijden. Deelnemers krijgen toegang tot een online platform, waarop elke week een opdracht wordt geplaatst om hen te stimuleren en enthousiasmeren. Bijvoorbeeld: hoeveel nieuwe verpakkingen gebruik je op één dag? De deelnemers hebben toegang tot het online platform, dat bestaat uit een tijdlijn, weekopdrachten, de afvalmeter en links. Zij kunnen op het platform ook elke week het gewicht van het restafval invullen. In een 'afvalmeter' wordt dan zichtbaar hoe de deelnemers presteren ten opzichte van elkaar en ten opzichte van het gemiddelde.

5.10 Financieel belonen

Berkelland deed in 2017, samen met 100 andere gemeenten, mee aan de landelijke pilot 'Schoon belonen'. In deze pilot worden scholen, sportclubs en andere maatschappelijke organisaties beloond voor het inzamelen en opruimen van kleine plastic flesjes, blikjes en eventueel ander verpakkingsmateriaal. De wijze waarop verschilt per gemeente. Het project is een initiatief van de VNG, Natuur & Milieu en het Afvalfonds Verpakkingen. De betaling verloopt uit de jaarlijkse zwerfafvalvergoeding van het Afvalfonds Verpakkingen, met een aanvullende gemeentelijke bijdrage. In 2017 deden er 21 verenigingen mee in Berkelland. De pilot zorgt voor goede resultaten: er ligt minder zwerfafval en een ander positief effect is de gezamenlijke participatie van verenigingen.

Maatregel 12: Doorgaan met 'Schoon belonen'

Ongeacht of de pilot landelijk wordt voortgezet, de gemeente gaat door met het belonen van de verenigingen voor het opgehaalde zwerfafval.

5.11 Het goede voorbeeld geven

Maatregel 13: Verbeteren afvalscheiding gemeentehuis

Gemeenten moeten het goede voorbeeld geven aan inwoners. Daarom komen er in het gemeentehuis extra voorzieningen om de grondstoffen zoveel mogelijk te scheiden.

De huidige voorzieningen in het gemeentehuis, de afgesloten contracten voor de afvalinzameling en -verwerking en het vrijkomende afval (zoals voedselresten bij de kantine, etc.) worden in kaart gebracht. Op basis daarvan wordt onderzocht wat er verbeterd kan worden..

Maatregel 14: Apart houden van grondstoffen uit werkzaamheden en waar mogelijk duurzaam benutten

De gemeente zorgt ervoor dat de afval- en grondstoffen die vrijkomen bij werkzaamheden die in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd, goed gescheiden worden gehouden en duurzaam worden benut.

5.12 Toezicht en handhaving

De gemeentelijke afvalstoffenverordening verplicht inwoners om hun GFT, grof tuinafval, glas, oud papier en karton, textiel, klein chemisch afval (KCA), afgedankte apparaten, hout, bouw- en sloofafval en asbest gescheiden aan te bieden. Dat betekent dat het correct aanbieden van waardevolle grondstoffen kan worden afgedwongen.

Maatregel 15: Samen met de inzamelaar opstellen en uitvoeren plan voor toezicht en handhaving

De gemeente stelt een plan op voor toezicht en handhaving op het correct aanbieden van afval. Dit plan bevat ook gerichte controles en handhaving op het scheidingsgedrag van bewoners en voor het voorkomen van zwerfafval.

Indien nodig, wordt gericht gehandhaafd op het aanbieden van afval in die dorpen of wijken waar bewoners minder goed scheiden.

Daarnaast controleert de afvalinzamelaar de kwaliteit van het aangeboden afval. Als de beladers tijdens de inzameling merken dat er teveel verkeerd afval in een container zit, dan kan het gebeuren dat zij de container laten staan.

5.13 Contracten

Op dit moment heeft Berkelland de volgende contracten voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval afgesloten:

Tabel 1: Overzicht contracten inzameling en verwerking

Huishoudelijk Afval	Contractpartner	Looptijd contract
Inzameling restafval, gft, PMD en grof tuinafval	Ter Horst	1-1-2019
Transport restafval (Varsseveld naar Coevorden)	Suez	1-1-2019 (met optie eenzijdig verlengen tot 2021)
Verwerking restafval en gft (Neele)	Twence	1-7-2022
Verwerking restafval (overige gebieden)	Suez	1-1-2019 (met optie eenzijdig verlengen tot 2021)
Verwerking gft (overig)	VAR/Attero	1-1-2019
Verwerking oud papier	Remondis	1-1-2019
Inzameling en verwerking KCA	Remondis	1-1-2019
Inzameling en verwerking glas	Suez	Doorlopend geen einddatum in contract opgenomen
Inzameling grof huishoudelijk afval	Aktief/Bohero	1-1-2021 (met optie tot verlenging tot 2026)
Inzameling en verwerking incontinentiemateriaal	Van Gansewinkel	Doorlopend geen einddatum in contract opgenomen

Maatregel 16: Vernieuwen/aanbesteden contracten voor de inzameling en verwerking

De contracten voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval en grondstoffen moeten worden aangepast aan het nieuwe systeem en/of aanbesteed, afhankelijk van het contract.

5.14 Monitoring en evaluatie

Het is belangrijk om tussentijds na te gaan of de resultaten van de acties zijn zoals beoogd en vervolgens de plannen of de uitvoering ervan bij te sturen aan de hand van de leerervaringen.

Maatregel 17: Monitoren hoeveelheid restafval

Als vast onderdeel van de Jaarrekening wordt jaarlijks gerapporteerd over de belangrijkste indicator van de effectiviteit van de getroffen maatregelen: de hoeveelheid restafval per inwoner.

Maatregel 18: Evalueren: tussentijdse evaluatie en eindevaluatie

Zodra de belangrijkste veranderingen op het gebied van voorzieningen enige tijd zijn doorgevoerd, wordt een tussentijdse evaluatie gehouden (2020). Dan wordt onder meer onderzocht in welke mate de maatregelen hebben bijgedragen aan de gestelde doelen. Onderdelen van deze evaluatie zijn: een onderzoek naar de tevredenheid van bewoners en de resultaten van sorteeranalyses van het restafval. Blijven de resultaten achter bij de verwachtingen, dan kan er worden bijgesteld. Bij de tussentijdse evaluatie komt het invoeren van papiercontainers aan de orde.

In het laatste jaar van het plan Van Afval Naar Grondstof wordt een eindevaluatie gehouden (2022). Deze dient als basis voor de te maken keuzes in de beleidsperiode daarna.

Maatregel 19: Onderzoek naar de mogelijkheden tot nascheiding

De invoering van een container voor de inzameling van PMD kost veel geld en de technische ontwikkelingen gaan snel. Nascheiding is in de nabije toekomst misschien een welkome aanvulling op bronscheiding. Daarom laten we een onderzoek uitvoeren naar de technische ontwikkelingen en de aspecten die een rol spelen bij nascheiding. De resultaten van dit onderzoek zijn vóór de zomer 2018 bekend en kunnen leiden tot aanvullende besluitvorming over de wijze van inzameling van PMD.

6. PLANNING VAN MAATREGELEN

In de onderstaande tabel zijn de diverse maatregelen uit het Uitvoeringsplan in een planning voor de planperiode weergegeven.

Tabel 2: Planning van maatregelen uit het Uitvoeringsplan

Maatregel	2018	2019	2020	2021	2022
Inzameling	Voorbereiding				
1: Minder vaak ophalen van restafval (1x per 4 weken)		X	X	X	X
2: Keuze grijze container van 140 liter of 240 liter voor restafval	X				
3: Invoeren groene minicontainer in buitengebied	X	X	X	X	X
4: Invoeren gft-inzameling bij grondgebonden appartementen	X	X	X	X	X
5: Afschaffen brengpunten voor grof tuinafval en uitbreiden ophalen	X	X	X	X	X
6: Inzamelen PMD met zakken, die 1x per 2 weken huis-aan-huis worden opgehaald	X	X	X	X	X
7: Onderzoeken behoefte aan/mogelijkheden van inzamelen medisch afval (o.a. nierdialyse en stoma)	X				
8: Optimaliseren ondergrondse glasbakken in de wijken	X	X			
9: Afschaffen brengpunten KCA en uitbreiden ophalen (4x per jaar)	X	X	X	X	X
10: <i>Optioneel: gesprek verenigingen over de inzameling van oud papier en bereidheid verkennen over inzameling met containers</i>	X	X	X		
Communicatie en participatie					
11: Opstellen en uitvoeren communicatieplan	X	X	X	X	X
Financieel belonen					
12: Doorgaan met 'Schoon belonen'	X	X	X	X	X
Het goede voorbeeld geven					
13: Verbeteren afvalscheiding gemeentehuis	X	X	X	X	X
14: Apart houden van grondstoffen uit werkzaamheden en waar mogelijk duurzaam benutten (bv. materiaal uit plantsoenen)		X	X	X	X
Toezicht en handhaving					
15: Samen met de inzamelaar opstellen en uitvoeren plan voor toezicht en handhaving		X	X	X	X
Contracten					
16: Vernieuwen/aanbesteden contracten voor inzameling en verwerking	X	X	X	X	X
Monitoring en evaluatie					
17: Monitoren hoeveelheid restafval	X	X	X	X	X
18: Evalueren; tussentijdse evaluatie en eindevaluatie			X		X
19: Onderzoek naar de mogelijkheden tot nascheiding	X				

7. WAT KOST HET?

Samengevat

De nieuwe inzamelmethode kan naar verwachting minimaal kostenneutraal worden ingevoerd, vanwege de hogere financiële opbrengsten van de apart gehouden grondstoffen en de lagere kosten voor het inzamelen en verwerken van restafval. Als de omstandigheden niet veranderen en de autonome ontwikkelingen buiten beschouwing worden gelaten, kan het financieel voordeel oplopen tot € 20,- per aansluiting.

Tabel 3: Financiële consequenties nieuwe inzamelmethode

Afval en grondstoffen uit huishoudens	Huidige inzamelmethode	Nieuwe inzamelmethode*
Gft	minicontainers 1x per 2 weken	Idem, maar uitgebreid naar het buitengebied
Papier en karton	los 1x per maand (of kernaafhanke- lijk)	idem
PMD	zak 1x per 2 weken	idem
Restafval	minicontainers 1x per 2 weken	minicontainers 1x per 4 weken
Restafval	€ 962.471,63	€ 437.321,75
Inzamelkosten restafval	€ 229.033,50	€ 137.959,25
Verwerkingskosten restafval	€ 733.438,13	€ 299.362,50
Papier (opbrengsten)	- € 210.440,75	- € 251.029,87
Vergoeding aan verenigingen	€ 113.314,25	€ 135.169,93
Opbrengsten papier	- € 323.755,00	- € 386.199,80
PMD	€ 23.737,83	€ 28.729,86
Inzamelkosten PMD	€ 121.460,70	€ 121.460,70
Inkoop inzamelzakken	€ 93.980,00 (<i>laagbouw en hoogbouw</i>)	€ 93.980,00
Sorteren en vermarkten PMD	€ 353.136,88	€ 852.961,38
Vergoeding PMD	€ -544.839,75	€ -1.039.672,21
Gft	€ 398.234,21	€ 612.049,30
Inzamelkosten gft	€ 138.520,61	€ 175.560,15
Verwerkingskosten gft	€ 259.713,60	€ 436.489,15
Totaal	€ 1.174.002,91	€ 827.071,04
per persoon	€ 26,47	€ 18,65
per aansluiting	€ 64,47	€ 45,42
Investering	n.v.t.	
Aanschaf minicontainers	n.v.t.	€ 147.450 (<i>GFT buitengebied</i>)
Implementatiekosten	n.v.t.	€ 80.250
Afschrijving over 10 jaar	n.v.t.	€ 26.693
Inzamelkosten	€ 1.049.445,93	€ 1.517.091,41
Verwerkingskosten restafval	€ 733.438,13	€ 299.362,50
Verwerkingskosten gft	€ 259.713,60	€ 436.489,15
Kapitaallasten**	€ 0	€ 13.346,69
Opbrengsten	€ -868.594,75	€ -1.425.872,01
Totaal	€ 1.174.002,91	€ 840.417,74
Kostenvoordeel		€ 333.585,17
Per aansluiting		€ 19,80

** Bij deze kostenraming is de invoering van een eventuele vierde minicontainer (voor oud papier en karton) niet meegenomen.*

*** De investering wordt in 10 jaar afgeschreven. De helft van de kapitaallasten wordt % betaald uit de egalisatiereserve en de andere helft komt ten laste van de jaarlijkse afvalstoffenheffing.*

De nieuwe inzamelmethode kan naar verwachting minimaal kostenneutraal worden ingevoerd vanwege de hogere financiële opbrengsten van de apart gehouden grondstoffen en de lagere kosten voor het inzamelen en verwerken van restafval.

Als de omstandigheden niet veranderen en de autonome ontwikkelingen - die niet binnen de invloedssfeer van de gemeente vallen - buiten beschouwing worden gelaten, kan het voordeel oplopen tot wel € 20,- per aansluiting. Het voordeel kan uiteindelijk lager uitvallen als gevolg van een veranderende afzetmarkt, nieuwe wet- en regelgeving en andere financiële afspraken over de producentenverantwoordelijkheid.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 23 januari 2018

de griffier,

de voorzitter,

Bijlage 1: Informatieavonden

Figuur B1.1: Banners informatieavonden: Welkom en Scenario 1

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

WELKOM

Van Afval Naar Grondstof

De afvalinzameling in Berkelland gaat veranderen. Het afval uit de grijze container bevat nu nog veel GFT, plastic, glas en oud papier. Deze grondstoffen zijn prima te recyclen en horen dus niet in de grijze container. Wij willen een betere afvalscheiding bereiken waardoor er minder afval wordt verbrand. Dit is goed voor het milieu en de portemonnee.

Wat betekent dat?

Op dit moment zamelen wij 254 kilogram restafval per inwoner in. In 2020 willen we naar 100 kilogram restafval per inwoner.

Waarom willen we dat?

We willen het hergebruik van grondstoffen stimuleren. Als we zo blijven doorgaan worden de kosten voor het verwerken van het huishoudelijk afval veel te hoog en stijgt de Afvalstoffenheffing. Achterhoeks gemeenten laten zien dat het kan. De Rijksoverheid ondersteunt ons om de afvalkringloop te sluiten.

Hoe gaan we dat doen?

Wij bieden u de mogelijkheid om het huishoudelijke afval beter te scheiden.

Wat vragen wij van u?

Meedenken over een nieuwe manier van het inzamelen van het huishoudelijk afval.

Hoe kunt u dat doen?

Kennis maken met de 4 scenario's in de zaal. Vragen stellen aan de medewerkers in de zaal. Uw voorkeur kenbaar maken via de enquête op onze website.

Wat doen we met de enquête?

U kunt de enquête invullen tot 1 november 2017. De uitkomst betrekken wij bij het besluit over de nieuwe manier van afvalinzameling.

Wat is de planning?

De nieuwe manier van het inzamelen van het huishoudelijk afval moet 1 februari 2018 gereed zijn.

gemeente Berkelland

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

SCENARIO 1

Wat is nieuw?

- De grijze container is 140 liter en wordt 1 keer in de 4 weken leeggemaakt.
- U kunt kiezen voor een groene container van 140 of 240 liter en wordt 1 keer in de 2 weken leeggemaakt. Dit geldt ook voor het buitengebied.
- U krijgt een container voor plastic, metaal en dranken kartons (oranje deksel) die 1 keer in de 4 weken wordt leeggemaakt.

Deze containers krijgt u thuis

140 liter 140 of 240 liter 240 liter

Hoe vaak worden de containers leeggemaakt

1 x 4 weken 1 x 2 weken 1 x 4 weken

Deze vrachtwagen ziet u dus minder vaak door de straat komen

gemeente Berkelland

Figuur B1.2: Banners informatieavonden: Scenario 2 en 3

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

SCENARIO 2

Wat is nieuw?

- De grijze container is 140 liter en wordt 1 keer in de 8 weken leeggemaakt.
- U kunt kiezen voor een groene container van 140 of 240 liter en wordt 1 keer in de 2 weken leeg gemaakt. Dit geldt ook voor het buitengebied.
- U krijgt een container voor plastic, metaal en drankenkartons (oranje deksel) die 1 keer in de 4 weken wordt leeg gemaakt.

Deze containers krijgt u thuis

140 liter
140 of 240 liter
240 liter

Hoe vaak worden de containers leeggemaakt

1 x 8 weken
1 x 2 weken
1 x 4 weken

Deze vrachtwagen ziet u dus minder vaak door de straat komen

gemeente Berkelland

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

SCENARIO 3

Wat is nieuw?

- De grijze container is 140 liter en wordt 1 keer in de 4 weken leeggemaakt.
- In de kernen worden op enkele plekken ondergrondse containers geplaatst, zodat u het restafval kwijt kunt mocht de container vol zitten. Daarvoor krijgt u een afvalpas. U betaalt per keer dat u afval brengt. Ook het buitengebied kan gebruik maken van de ondergrondse container in de kernen.
- U kunt kiezen voor een groene container van 140 of 240 liter. De container wordt 1 keer in de 2 weken leeggemaakt. Dit geldt ook voor het buitengebied.
- U krijgt een container voor plastic, metaal en drankenkartons (oranje deksel) die 1 keer in de 4 weken wordt leeggemaakt.

Deze containers krijgt u thuis

140 liter
140 of 240 liter
240 liter

Hoe vaak worden de containers leeggemaakt

1 x 4 weken
1 x 2 weken
1 x 4 weken

Het restafval kunt u wegbrengen naar een ondergrondse container in de buurt

gemeente Berkelland

Figuur B1.3: Banners informatieavonden: Scenario 4 en Grof tuinafval inzameling

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

SCENARIO 4

Wat is nieuw? Deze manier heet 'Omgekeerd inzamelen'

- Voor de kernen geldt dat u het restafval moet wegbrengen naar een ondergrondse container in de buurt. Daarvoor krijgt u een afvalpas. U betaalt per keer dat u afval brengt.
- Het buitengebied krijgt een grijze container van 140 liter en wordt 1 keer in de 4 weken leeggemaakt of u kiest voor het gebruik maken van een ondergrondse container.
- U kunt kiezen voor een groene container van 140 of 240 liter. De container wordt 1 keer in de 2 weken leeggemaakt. Dit geldt ook voor het buitengebied.
- U krijgt een container voor plastic, metaal en drankenkartons (oranje deksel). De container wordt 1 keer in de 4 weken leeggemaakt.

Deze containers krijgt u thuis

140 of 240 liter 240 liter

Hoe vaak worden de containers leeggemaakt

1 x 2 weken 1 x 4 weken

Het restafval kunt u wegbrengen naar een ondergrondse container op max. 200 meter loopafstand

gemeente Berkelland

GROF TUINAFVALINZAMELING

HOE DOEN WE HET NU

In het voorjaar en het najaar zamelen we in de hele gemeente grof tuinafval in. Dat gebeurt huis-aan-huis in de kernen en op afroep in het buitengebied. Daarnaast is er een dag in het voorjaar en een dag in het najaar dat u grof tuinafval kunt brengen naar één van de 11 standplaatsen. Van deze standplaatsen wordt weinig tot geen gebruik gemaakt.

HOE GAAN WE HET DOEN

Wij stoppen met de 11 standplaatsen waar u het tuinafval in het voorjaar en najaar kunt brengen. In de plaats daarvan halen we 4 keer per jaar huis-aan-huis het grof tuinafval op. Dus 2 keer in het voorjaar en 2 keer in het najaar.

gemeente Berkelland

Figuur B1.4: Factsheet inwonerspanel

'Afval'

U ontvangt deze factsheet omdat u lid bent van het inwonerspanel 'Berkelland Spreekt' en u in oktober heeft deelgenomen aan het onderzoek over afval binnen de gemeente Berkelland. Hartelijk dank voor uw deelname! Graag delen wij enkele belangrijke resultaten met u en stellen we u op de hoogte van het vervolg.

Dataverzameling

1.812

Aan het onderzoek namen in totaal 1.812 respondenten uit de gemeente deel. Hierbij is gebruik gemaakt van het inwonerspanel Berkelland Spreekt en daarnaast hebben aanwezigen bij de diverse inloop- en thema-avonden de mogelijkheid gekregen hun mening achter te laten.

Wijze van afvalinzameling

Respondenten is een viertal scenario's voor afvalinzameling voorgelegd, gevraagd is deze op volgorde van voorkeur te zetten. De 4 scenario's zijn hieronder gevisualiseerd.

Scenario 1: Inzameling met 3 containers (inzameling grijze container 1x in de 4 weken)

	Soort afval	Inhoud container	Hoe vaak ophalen aan huis
Grijze container	Restafval	140 liter	1 x per 4 weken
Groene container	Groente, fruit en tuinafval	Keuze uit 140 of 240 liter	1 x per 2 weken
Grijze container met oranje deksel	Plasticverpakkingen, blik, drankenkartons	240 liter	1 x per 4 weken

Scenario 2: Inzameling met 3 containers (inzameling grijze container 1x in de 8 weken)

	Soort afval	Inhoud container	Hoe vaak ophalen aan huis
Grijze container	Restafval	140 liter	1 x per 8 weken
Groene container	Groente, fruit en tuinafval	Keuze uit 140 of 240 liter	1 x per 2 weken
Grijze container met oranje deksel	Plastic, blik, drankenkartons	240 liter	1 x per 4 weken

Scenario 3: Inzameling met 3 containers (extra mogelijkheid om restafval tegen betaling te brengen naar ondergrondse containers)

	Soort afval	Inhoud container	Hoe vaak ophalen aan huis
Grijze container	Restafval	140 liter	1 x per 4 weken + tegen betaling restafval brengen naar ondergrondse container
Groene container	Groente, fruit en tuinafval	Keuze uit 140 of 240 liter	1 x per 2 weken
Grijze container met oranje deksel	Plastic, blik, drankenkartons	240 liter	1 x per 4 weken

Scenario 4: Omgekeerd inzamelen (restafval zelf wegbrengen naar ondergrondse container)

	Soort afval	Inhoud container	Hoe vaak ophalen aan huis
-	Restafval	-	Zelf brengen naar ondergrondse container
Groene container	Groente, fruit en tuinafval	Keuze uit 140 of 240 liter	1 x per 2 weken
Grijze container met oranje deksel	Plasticverpakkingen, blik, drankenkartons	240 liter	1 x per 4 weken

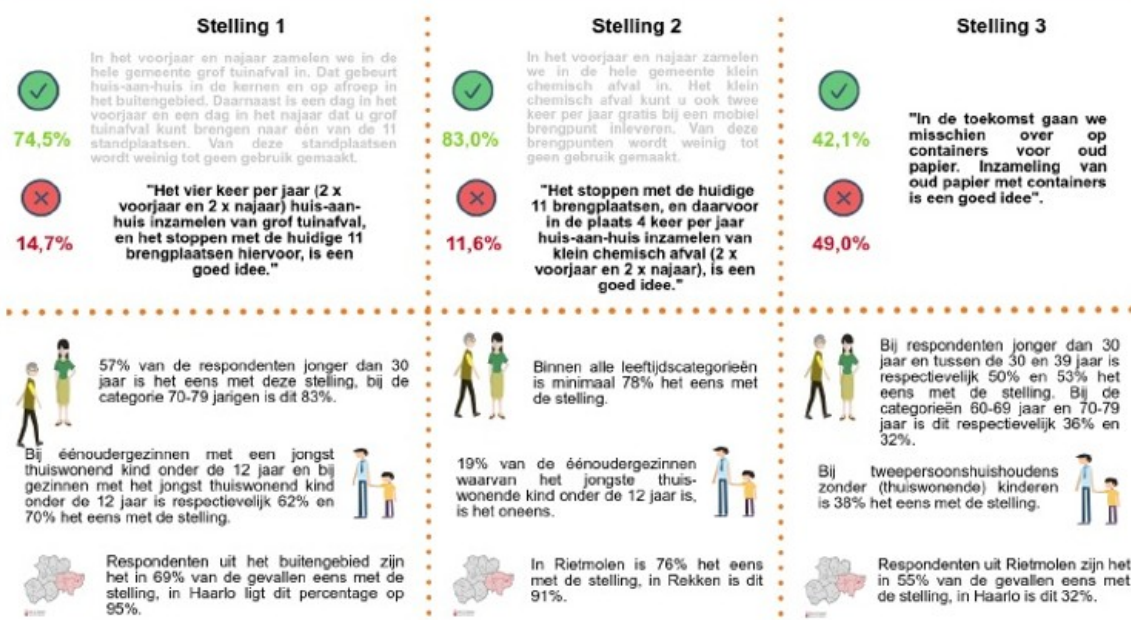
Het merendeel van de respondenten (71%) heeft een voorkeur voor scenario 1, waarbij de grijze container 1x per 4 weken wordt opgehaald. Bij 14% van de respondenten gaat de voorkeur uit naar een vergelijkbare situatie waarbij daarnaast ook de mogelijkheid bestaat restafval weg te brengen naar een ondergrondse container (scenario 3). Ruim 66% geeft aan dat scenario 4 de minste voorkeur heeft.

Respondenten binnen de diverse leeftijdscategorieën hebben min of meer gelijke voorkeuren als het gaat om de wijze van afvalinzameling. In alle categorieën geniet scenario 1 de voorkeur. Scenario 2 scoort iets hoger dan gemiddeld onder respondenten uit de leeftijdscategorieën 70-79 en ouder dan 79 jaar en lager bij respondenten uit de leeftijdscategorieën <29 jaar, 30-39 en 40-49 jaar. Het omgekeerde geldt voor scenario 3; deze variant scoort enigszins beter bij respondenten uit de drie laatstgenoemde leeftijdscategorieën.

Verschillen tussen de voorkeuren van respondenten uit de diverse soorten huishoudens blijken nihil. Ook in dit geval gaat de voorkeur uit naar scenario 1. Respondenten uit éénoudergezinnen met een jongste thuiswonende kind van 12 jaar of ouder hebben een enigszins meer uitgesproken voorkeur voor scenario 1. Ook binnen alle kernen in de gemeente hebben de respondenten een voorkeur voor scenario 1. Zo scoort scenario 1 relatief hoog in Rietmolen en Haarlo en scoort scenario 2 relatief laag in Haarlo en Beltrum.

Stellingen over afvalinzameling

Reacties Inloopavonden

Grijze container voor restafval

- Is het een idee dat mensen in het buitengebied een grote rolcontainer krijgen en deze laten legen als hij vol is en dan betalen na zoveel kilo (Had Lochem ook)
Reactie: Voor het buitengebied geldt dat zij ook een 140 liter grijze container krijgen. Het invoeren van diftar (betalen per keer dat de container wordt leeggemaakt) is niet aan de orde.
- Bij appartementen (van 4 en 6 woningen) komen straks 12 tot 18 containers te staan. Beetje veel. Mogen ze ook samen doen?
Reactie: De Afvalstoffenheffing geldt per woonadres. Om de heffing te koppelen aan 1 adres is praktisch niet uitvoerbaar (info GBT), dus financieel levert dat niks op. Maar we hebben er geen bezwaar tegen als bewoners afspraken maken over gezamenlijk gebruik van containers.
- Is er op momenten dat wanneer er extra restafval is dan de mogelijkheid dit ergens naar toe te brengen?
Reactie: dat kan alleen als we kiezen voor ondergrondse containers of anders naar particuliere inzamelpunten (tegen betaling)
- Stoma zakjes en luiers in buitengebied, waar hier mee naar toe?

- Reactie: Het afval kan in de grijze container of op inzamelplekken voor incontinentiemateriaal bij kinderdagverblijven.
5. Kattenbakvullingen?
Reactie: Moet in de grijze container.
 6. Mogen agrariërs gebruik maken van de rolcontainer voor huishoudelijk afval?
Reactie: Het afval van een agrarisch bedrijf betreft bedrijfsafval. Dat mogen wij niet inzamelen en derhalve kunnen ze geen gebruik maken van onze containers.
Voor wat betreft het woonhuis is het gebruik van de containers wel mogelijk.
 7. Grijze container voor buitengebied te klein?
Reactie: Ook voor woningen in het buitengebied geldt dat het afval beter gescheiden moet worden en de sorteeraanlyse laat zien dat dan de kleine container voldoende is.

Groene container voor groente, fruit en tuinafval

1. Waarom een groene container in buitengebied als men deze niet wil?(Ik doo hum helemoal vol dan hef de gemeente alleen moar meer prottel)
Reactie: Een groene container is niet verplicht voor het buitengebied. Als men gebruik wil blijven maken van compostering kan dat ook.
2. Wat te doen met groenafval bij hoogbouw?
Reactie: Groen bij hoogbouw blijven we inzamelen in de ondergrondse containers. Bij hoogbouw is er geen ruimte om ieder appartement te voorzien van een containers.
Om voor een betere afvalscheiding bij hoogbouw te zorgen is een idee om grondgebonden appartementen met tuin een groene container te geven of de inzameling van GFT met een aparte ondergrondse containers te doen.
3. Kun je ook, naast de grote, een kleine groene container behouden?
Reactie: Ja
4. Gaat de gemeente ook weer eens composteervaten 'uitdelen'?
Reactie: Nee, wel een groene container.
5. Groene container, frequentie afhankelijk van seizoen.
Reactie: Afvoer van groente en fruit blijft en aanpassen van frequentie zorgt weer voor vragen omtrent stinken van container.

PMD container voor plastic, metaal en drankenkartons

1. Wat te doen met de plastic containers bij hoogbouw?
Reactie: Plastic bij hoogbouw blijven we inzamelen in zakken. Bij hoogbouw is er geen ruimte om ieder appartement te voorzien van een containers.
Om voor een betere afvalscheiding bij hoogbouw te zorgen is een idee om plastic in te gaan zamelen met een aparte ondergrondse containers.
2. Wat te doen met plastic bloempotten?
Reactie: In PMD zak
3. 1 x per 4 weken plastic in de zomer, dat gaat stinken. (Hebben we tips?)
Reactie: inzamelen met een container heeft als voordeel dat deze dicht kan en dus weinig tot geen stank veroorzaakt.
4. Kun je plastic ook ergens wegbrengen?
Reactie: Plastic zamelen we in en mocht er te weinig capaciteit zijn dan bestaat altijd de mogelijkheid om tegen betaling het weg te brengen naar particuliere afvalbrengpunten.
5. Mogen we voor twee huishoudens met 1 plastic container doen?
Reactie: dat mag wel, maar dat levert financieel voor u niks op.
6. Mag je ook een kleinere plastic container hebben?
Reactie: ja.
7. Biedt ook een mogelijkheid om plastic kwijt te raken bij de supermarkt!
Reactie: We overwegen om ondergrondse containers voor PMD te plaatsen bij de al aanwezige containers voor glas en textiel in het winkelcentrum.

Ondergrondse container

1. Wat kost het per zak als je een paar zakken stort in de verzamelcontainer als je de grijze vol hebt.
Reactie: Kosten liggen tussen €1 en €3. Definitieve berekening wordt gemaakt als er een keuze is gemaakt over de manier van inzamelen.
2. Het blijkt dat mensen pasjes van de verzamelcontainer afgeven en zodoende anderen afval brengen; eerder vol; wanneer/op welk moment wordt de container geleegd. Als deze vol is dan wordt het vuil ervoor gezet
Reactie: Als de keuze wordt gemaakt om het restafval naar een ondergrondse container te brengen moet men daarvoor gaan betalen per keer dat er een afvalzak wordt aangeboden. Uitlenen van

- de afvalpas zal dan aanzienlijk minder worden. Nu zijn er geen kosten aan verbonden bij het gebruik van een ondergrondse container.
3. Komt er niet veel bij de ondergrondse verzamel container te staan wat er niet in past?
Reactie: Het aantal ondergrondse containers dat wij gaan plaatsen is afhankelijk van de hoeveelheid afval. Verder wordt de ondergrondse container zo uitgerust dat bij een vulgraad van 80% er een melding gaat naar de afvalinzamelaar zodat men weet dat deze moet worden leeggemaakt. Dat voorkomt dat er afval naast de container komt.
 4. Per keer betalen bij een ondergrondse container leidt tot zwerfafval, waarom niet gewoon "gratis" en afvalstoffenheffing hoger?
Reactie: Dit gaat niet bijdragen aan een betere afvalscheiding. Ook is het uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing niet hoger wordt. Het inzamelen met een ondergrondse container kan leiden tot zwerfafval. Daar komt aandacht voor (betere voorlichting en handhaving door BOA's).
 5. In wijk 'op de bleek' staan veel containers aan de voorkant van het huis. Geen gezicht. Kan dat anders? (M.a.w. kunnen we voor sommige wijken/straten een alternatieve oplossing bedenken? Bijvoorbeeld wegbrengen grijs en plastic naar ondergrondse containers.)
Reactie: Prima voorstel alleen waar trekken wij de grens voor een dergelijk initiatief?
 6. Zorg voor slecht-ter-been-zijnde mensen als ze een zakje moeten wegbrengen (mijn tegenvraag: hoe doen die mensen dat nu met glas?). Conclusie: dat redt zich wel.
Reactie: We kunnen ook onderzoeken wat de mogelijkheid is om mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt deze zakjes aan huis op te laten halen en weg te brengen naar de ondergrondse container.
 7. Waar ken men zich melden wanneer de container (ondergronds/kliko) vol zit?
Reactie: Bij KCC zij sturen het Serviceteam langs om te bekijken wat er aan de hand is en of het probleem verholpen kan worden. Lukt dat niet dan komt Bwaste (leverancier ondergrondse containers).
 8. Is bij de appartementen aan de Borculoweg (boven Electroworld) de mogelijkheid dat er 1 centrale gft en plastic container wordt geplaatst? Bij de woningen is geen ruimte.
Reactie: Nemen we mee in uitvoeringsplan (bijvoorbeeld door het opzetten van een pilot voor ondergrondse containers in wijken. Ander voorbeeld is Op De Bleek in Eibergen).
 9. Aan de Blekerweg in Neede staan nu al ondergrondse containers. Daar wordt van alles ingegooid. Is het een optie ook een groene ondergrondse container te plaatsen?
Reactie: Prima idee en nemen we op in het uitvoeringsprogramma

Oud papier

1. Oud papier, nu hebben de verenigingen er wat aan(opbrengst), worden deze door de gemeente daarin gecompenseerd?
Reactie: Oud papier inzameling wordt op dit moment niet veranderd. Als de plannen daarvoor concreet worden, gaan we eerst overleggen met de verenigingen/scholen. Zij krijgen van ons een vergoeding voor de hoeveelheid oud papier die ze inzamelen.

Grof tuinafval

1. Wordt grof tuinafval ook 'op verzoek' opgehaald?
Reactie: Grof tuinafval wordt op een aantal vaste dagen opgehaald.

Glas

1. Wat te doen bij grotere stukken glas
Reactie: Vlak glas (zoals ruiten) kunt u gratis aanbieden bij kringloopbedrijf Aktief in Groenlo. Ook kunt u het tegen betaling naar particuliere afvalbrengpunten brengen.

Chemisch afval

1. Blijven er brengpunten voor chemisch afval, zo ja dan anders inplannen (niet in dezelfde periode dan dat het opgehaald wordt)
Reactie: Brengpunten voor chemisch afval willen we afschaffen. Er wordt weinig tot geen gebruik van gemaakt.
2. De inhoud van de bak voor chemisch afval moet altijd helemaal meegenomen worden (gedrag belonen in plaats van bestraffen door sommige dingen niet mee te nemen).
Reactie: De inzamelaar (Remonis) mag een vergunning voor uitsluitend het inzamelen van chemisch afval. Andere producten mogen ze niet meenemen.
3. Een meneer woont vlakbij een school, gaat 's-morgens vroeg weg en komt 's-Avonds laat terug. Hij wil de blauwe box niet aan straat laten staan. Kan er ergens een vast brengpunt zijn?
Reactie: Optie om de box op een andere plek in de straat neer te zetten?
De brengpunten willen we juist afschaffen omdat er geen gebruik van wordt gemaakt.

4. KCA: 4 x per jaar ophalen is te veel
Reactie: We kunnen overwegen om de frequentie jaarlijks aan te passen als er te weinig wordt aangeleverd.

Overig

1. Welk afval in welke container, wat is afval
Reactie: De gemeente Berkelland mag alleen huishoudelijk afval inzamelen. Dus geen afval van bedrijven.
2. Is de gemeente niet bang voor toename zwerfvuil?
Reactie: Zwerfafval heeft nu ook al onze aandacht. Bekend is dat een verandering van het inzamel-systeem een gevolg heeft op het dumpen van afval. Echter wij krijgen geen diftar (betalen per keer dat de container wordt leeg gemaakt) waardoor wij geen toename van het zwerfafval ver-wachten.
3. Veel vragen over de frequentie van het leeghalen containers
Reactie: Het aanpassen van het volume en het aantal keren dat de grijze container wordt leegge-maakt heeft een gunstig effect op de afvalscheiding.
Dat bedenken wij niet zelf omliggende gemeenten laten zien dat het kan.
4. Er is niet altijd ruimte bij huis voor een extra container
Reactie: Bij de keuze voor omgekeerd inzamelen is er geen uitbreiding van het aantal containers. Aantal containers blijft gelijk. Men krijgt dan een groen en plastic container en grijs naar onder-gronds.
5. Waar kan men informatie krijgen? is dat 250250
Reactie: Ja de KCC medewerker verbindt door naar de back office.
6. Zijn er plastic hondenpoepzakjes bij de gemeente af te halen
Reactie: Alleen als het een geadopteerde hondenpoepbak betreft brengt het serviceteam deze langs
7. Veel kleinbehuisden of zonder 'achterom' zien het niet zitten dat er nóg een container bij komt.
Reactie: Bij de keuze voor omgekeerd inzamelen is er geen uitbreiding van het aantal containers. Aantal containers blijft gelijk. Men krijgt dan een groen en plastic container en grijs naar onder-gronds.
8. Er moet gecontroleerd worden op wat er in de container zit! Anders 'doen mensen maar wat'.
Reactie: De afvalinzamelaar controleert de kwaliteit van het aangeboden afval.
In sommige gevallen laten ze de container staan of plastic zak liggen.
9. Waar/bij wie kan ik overtredingen melden?
Reactie: Dat kan bij Ter Horst of bij onze BOA's
10. Kan er een slot op de container (om te voorkomen dat anderen er verkeerd spul in stoppen)?
Reactie: Nee dat is niet werkbaar voor onze afval inzamelaar Ter Horst.
11. Hoe gaat het met het gescheiden inzamelen op de camping?
Reactie: camping moet zelf zorgen voor voorzieningen om het afval af te voeren. Het betreft na-melijk bedrijfsafval.
12. Waarom is het afval inzamelsysteem in Nederland niet overal hetzelfde? In ieder geval de prijzen voor restafval en bouw- en slooptafval. Nu gaan mensen 'shoppen'.
Reactie: De manier van inzamelen en het verwerken van afval verschilt per gemeente. Daar hoort dus ook een ander afvalstoffentarief bij.
Bouw- en slooptafval zamelen wij niet in. Dat moet men tegen betaling naar particuliere afvalbreng-punten brengen.
13. Meer aandacht voor milieuwinst in plaats van de kosten.
Reactie: Eens, milieuwinst is lastig te kwantificeren
14. Wat zit er in het 'overig herbruikbaar' afval?
Reactie: Dat is textiel, schoenen, elektrische apparaten, steen, hout en tapijt.
15. Wat gebeurt er met de bladkorven?
Reactie: Laten we zo als het is. Er worden geen nieuwe bladkorven bijgekocht, wel kan een bladkorf van de ene naar een andere locatie verplaats worden indien deze overbodig is geworden als gevolg van bodemkap.
16. Geld dat we nu uitgeven aan nieuw inzamelsysteem investeren in betere achteraf-afvalscheiding.
Reactie: Achteraf-scheiding of nascheiding is voor Berkelland niet aan de orde binnen de bestaande contracten. Nascheiding kan bij Omrin, Attero en HVC. Gezien de afstand is dat uit milieu oogpunt (kilometers) niet wenselijk.
17. Wat doen jullie met stoma en incontinentiemateriaal nu de container kleiner wordt?
Reactie: Oplossing is ondergrondse container. Kunnen de inwoners 24 uur per dag hun materiaal kwijt. Wel aandacht als we voor scenario 1 en 2 kiezen!!!!
18. Afval begint bij de verpakkingindustrie. Kan de gemeente daar niets iets aan doen?
Reactie: Gesprekken met VNG, Afvalfonds en verpakkende industrie loopt al geruime tijd. De invloed van gemeenten in dit proces is gering (lobby).
19. 1 inwoner vindt het een gemis dat er geen milieustraten zijn.

- Reactie: Het inrichten en beheren van een milieustraat is erg duur. Er zijn op dit moment voldoende mogelijkheden om het huishoudelijk afval (kosteloos) weg te brengen of op te laten halen.
20. Neede wordt achtergesteld omdat er geen brengpunt is zoals in Borculo (Bohero)
Reactie: Geen probleem. Alles wordt ook aan huis opgehaald (wel even bellen naar Bohero).
21. 1 iemand vond dat we alle inwoners de enquête op papier hadden moeten toesturen?
Reactie: Is praktisch niet haalbaar. Wij hebben er voor gekozen om via onze gemeentelijke pagina en social media aan te geven dat onze inwoners kunnen deelnemen aan de enquête op onze website.
22. Van een mevrouw die veel bij oudere mensen over de vloer komt: het is beter voor de afvalscheiding om alles in de keuken te scheiden. Daar zijn handige mogelijkheden voor die mensen niet kennen. Geef daar als gemeente meer informatie over (keukeltafelgesprek VMK?).
Reactie: Voorlichting gaan we oppakken (mogelijk met IVN).
Optie is om aan te haken bij project over 'verspilling van etenswaren' van VANG.
23. Handig: stamper om lucht uit het afval te persen (en geen vuile handen).
Reactie: perscontainer in de keuken is een optie. Wel kostbaar.
24. Gebruik minder tekst en meer plaatjes voor uitleg wat er wel en niet in de container mag.
Reactie: Nemen we mee
25. Wat te doen met incontinentiemateriaal, mag dat bij de poepluiers van de kinderopvang?
Reactie: Ja
26. Blikvangers plaatsen om zwerfafval te voorkomen?
Reactie: Doen we al met de voorwaarde dat ze geadopteerd worden door iemand uit de buurt om leeg te maken.
27. In wijk De Berg staan erg veel kleine woningen waar geen extra container geplaatst kan worden. Wat te doen?
Reactie: We blijven bij het standpunt om het inzamelen van PMD met container te gaan doen.
28. De Berg heeft een wijkraad. Is het een optie deze bij elkaar te roepen en een info avond te houden
Reactie: Graag
29. Allemaal nieuwe containers is weggegooid geld
Reactie: Wij gaan kijken of we de grijze containers kunnen hergebruiken als PMD container (vervangen van deksel).
30. Op het Roodland staan 3 hondenpoepbakken dicht bij elkaar. Moet meer verspreid staan
Reactie: Nemen we mee in uitvoeringsprogramma

Bijlage 2: Huidige situatie

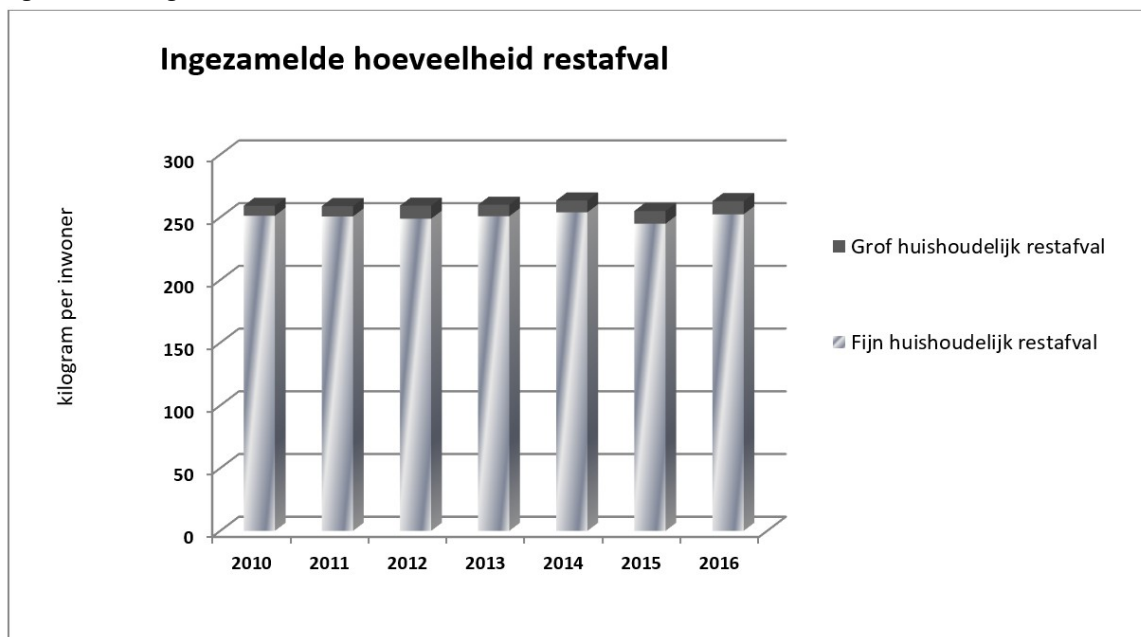
Inzamelprestaties

Ingezamelde hoeveelheden restafval

Uit de inzamelresultaten van de afgelopen jaren blijkt dat de getroffen maatregelen slechts in beperkte mate leidden tot minder restafval. De hoeveelheid huishoudelijk restafval die per inwoner van Berkelland wordt geproduceerd, is in onderstaande figuur weergegeven.

Met “fijn” restafval wordt het gemengde afval bedoeld dat via de grijze minicontainers aan huis wordt opgehaald of naar verzamelcontainers wordt gebracht. Met “grof” restafval wordt al het gemengde restafval bedoeld dat niet in de container of verzamelcontainer past en wordt ingezameld op de particuliere brengpunten.

Figuur B2.1: Ingezamelde hoeveelheid restafval

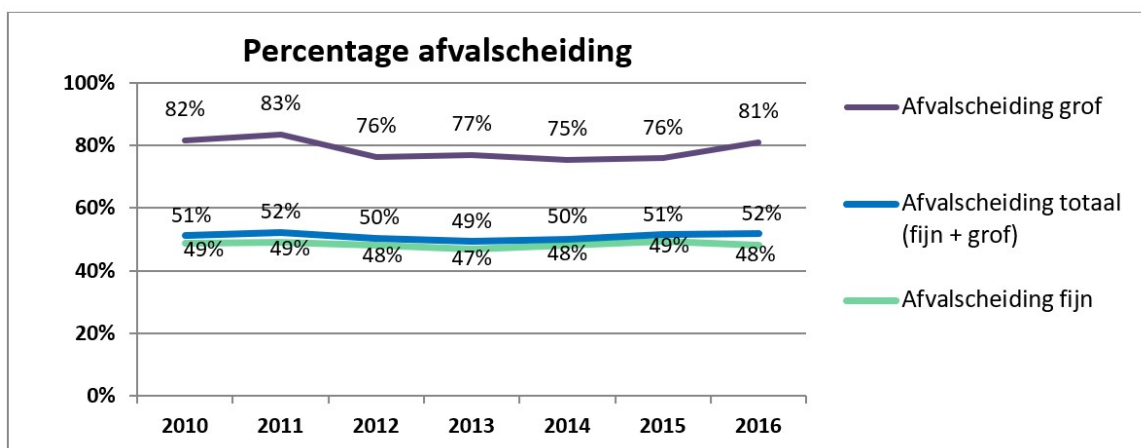

De totale hoeveelheid huishoudelijk grof en fijn huishoudelijk restafval is tussen 2010 en 2016 gestegen van 259 kilogram naar 263 kilogram per inwoner. Van het ingezamelde restafval maakt het fijn restafval het overgrote deel uit.

Gescheiden inzameling

Figuur B2.2 laat de ontwikkelingen zien in het scheidingspercentage van het grof en fijn huishoudelijk afval.

Figuur B2.2: Percentage afvalscheiding

De totale afvalscheiding is licht gestegen van 51% in 2010 naar 52% in 2016 (donkerblauwe lijn). Deze toename van 1% suggereert nog geen beweging in de richting van het streven uit het vorige Afvalstoffenplan om 60% gescheiden in te zamelen in 2018.

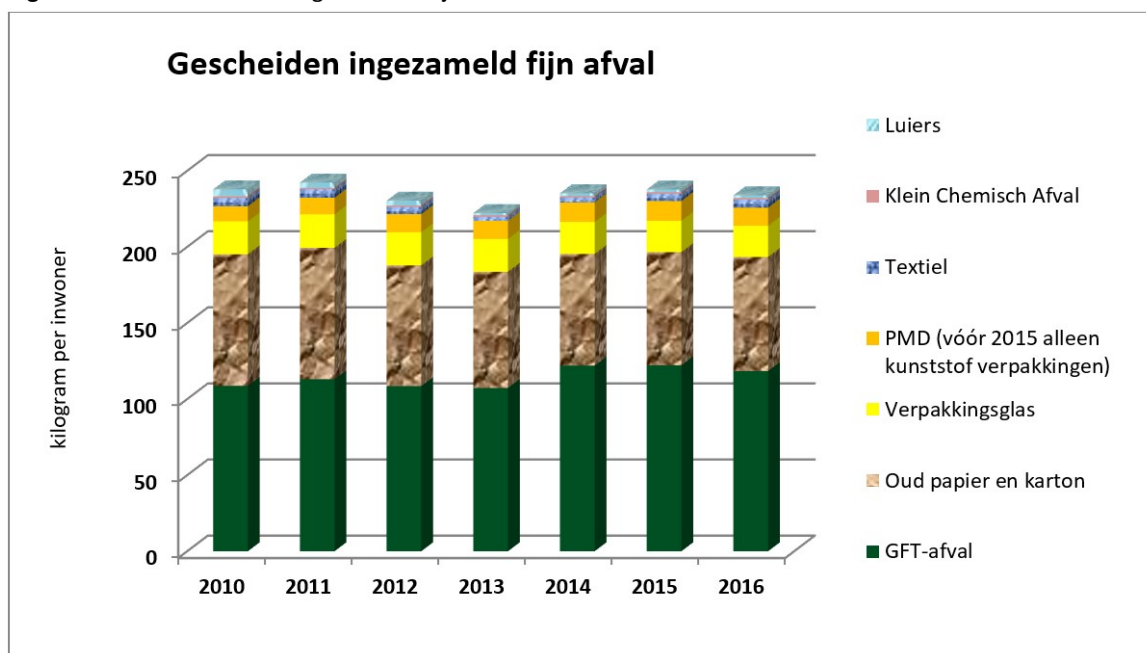
Het percentage gescheiden ingezameld "fijn" huishoudelijk afval schommelt tussen de 47% en 49% (groene lijn). "Fijn" afval is het gewone afval dat aan huis wordt opgehaald of wordt gebracht naar verzamelcontainers bij hoogbouw.

Het percentage gescheiden ingezameld "grof" huishoudelijk afval schommelt tussen de 75% en 83% (paarse lijn). Grof afval is al het afval dat niet in de container of verzamelcontainer past en wordt ingezameld op de particuliere brengpunten en door de kringloopbedrijven.

Gescheiden ingezameld "fijn" afval

Onderstaande figuur laat per grondstof uit het "fijn" afval zien hoeveel gescheiden is ingezameld.

Figuur B2.3: Gescheiden ingezameld fijn afval

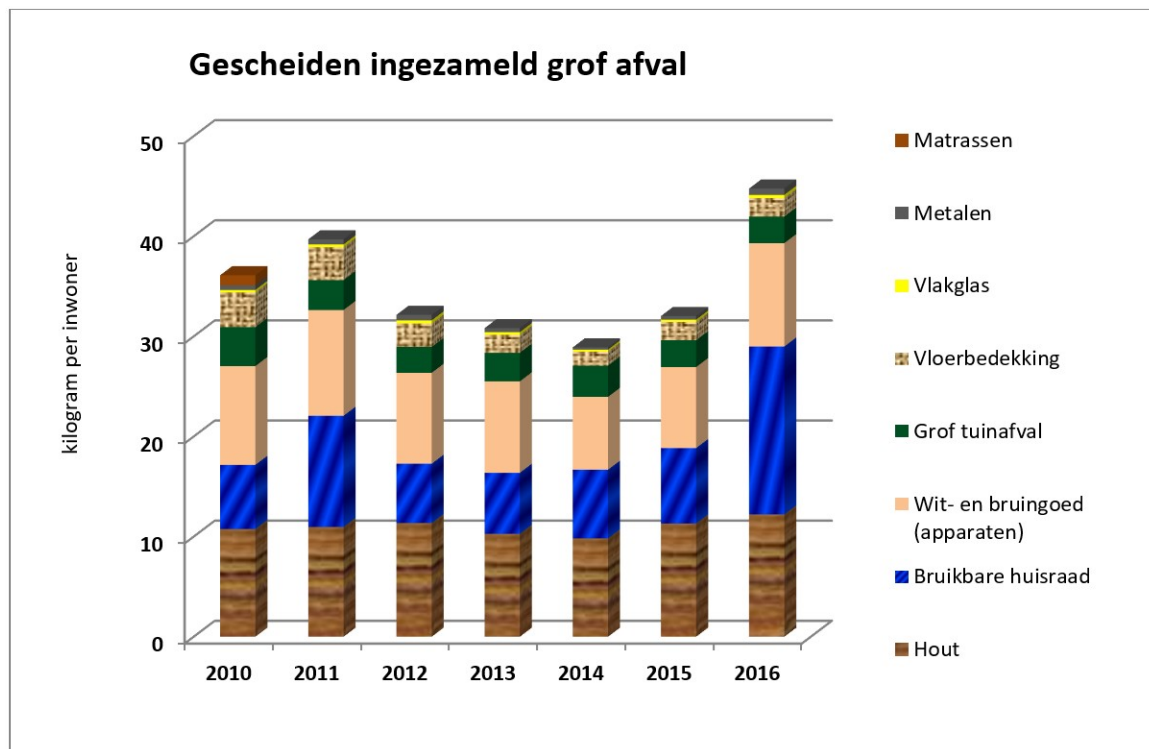
Van het gescheiden afval maakt het grootste deel gft (groente-, fruit en tuinafval) uit, gevolgd door oud papier/karton, verpakkingsglas en verpakkingen van PMD⁵.

Gescheiden ingezameld "grof" afval

Onderstaande figuur laat per grondstof zien hoeveel "grof" afval is ingezameld.

Figuur B2.4: Gescheiden ingezameld grof afval

5) PMD staat voor verpakkingen van plastic, metaal en drankenkartons.

De hoeveelheid gescheiden ingezameld grof afval schommelt rond de 29 en 45 kilogram per inwoner per jaar. Veruit het meest wordt ingezameld van hout, bruikbare huisraad en wit- en bruingoed (apparaten).

Huidig serviceniveau (voorzieningen)

Onderstaande tabel geeft inzicht in het huidige inzamelsysteem.

Tabel B2.1: Huidig serviceniveau

Afvalsoort	Doelgroep	Inzamelmiddel	Inzamelfrequentie
Fijne huishoudelijk afvalsoorten			
Restafval	Laagbouw	Minicontainers	1x per 2 weken
	Hoogbouw	Verzamelcontainers	continu
Gft-afval	Binnen bebouwde kom	Minicontainers	1x per 2 weken
	Buitengebied	n.v.t.	n.v.t.
Papier en karton	Verschilt per kern	Aan huis	verschillend
	Verschilt per kern	Verzamelcontainers	verschillend
Glas	Hele gemeente	Glascontainers	n.v.t.
Kleding en schoenen	Hele gemeente	Aan huis (liefdadigheid)	aantal keren per jaar
	Hele gemeente	Kringloop Aktief en Bohero (ophalen en brengen)	n.v.t.
	Hele gemeente	Textielbakken	n.v.t.
PMD (vóór 2015 alleen kunststof verpakkingen)	Hele gemeente	Aan huis (in speciale zakken)	1x per 2 weken
Luiers en incontinentiemateriaal	Hele gemeente	Verzamelcontainers in elke bebouwde kom (in speciale luierzakken)	n.v.t.
Klein Chemisch Afval (KCA)	Hele gemeente buitengebied na aanmelding	Chemokar (in chemobox)	2x per jaar
	Hele gemeente	Mobiel brengpunt	2x per jaar

Frituurvet	Hele gemeente <i>buitengebied na aanmelding</i>	Chemokar (in chemobox)	2x per jaar
Klein wit- en bruingoed (apparaten)	Hele gemeente <i>buitengebied na aanmelding</i>	Chemokar (in chemobox)	2x per jaar
Grove huishoudelijk afvalsoorten			
Grof tuinafval	Bebouwde kom	Aan huis	4x per jaar (2x in voor- en najaar)
	Buitengebied	Aan huis	op afroep
	Hele gemeente	Tijdelijke brengpunten	2x per jaar
Herbruikbare huisraad, wit- en bruingoed en vlakglas	Hele gemeente	Kringloop Aktief en Bohero (ophalen en brengen)	n.v.t.
Grofvuil	Hele gemeente	Kringloop Aktief en Bohero (brengen)	n.v.t.
Oud ijzer	Hele gemeente	Kringloop Aktief en Bohero (ophalen en brengen)	n.v.t.
	Sommige dorpen	Ophalen door verenigingen	n.v.t.
Grof afval: asbest, puin, bouw- en sloopafval, metalen, hout, vlakglas, harde kunststof, gips, etc.	Hele gemeente	Zelf brengen naar particuliere brengpunten	n.v.t.

Huidige kosten (afvalstoffenheffing)

Inwoners betalen afvalstoffenheffing voor de inzameling en verwerking van afval en grondstoffen. Onderstaande tabel geeft de tarieven weer.

Tabel B2.3: Afvalstoffenheffing 2014-2017

Volume container		2014 t/m 2016	2017
minicontainer binnen de bebouwde kom			
1 grijze en 1 groene á 140 liter		€ 131,80	€ 141,36
1 grijze á 240 liter en 1 groene á 140 liter		€ 176,55	€ 189,36
1 grijze á 140 liter en 1 groene á 240 liter		€ 131,80	€ 141,36
1 grijze en 1 groene á 240 liter		€ 176,55	€ 189,36
1 grijze en 1 groene á 140 liter en 1 grijze á 240 liter		€ 213,85	€ 229,32
verzamelcontainers		€ 131,80	€ 141,36
minicontainers buiten de bebouwde kom			
1 grijze á 140 liter		€ 95,15	€ 102,00
1 grijze á 240 liter		€ 139,90	€ 150,00
1 grijze á 240 liter en 1 grijze á 140 liter		€ 184,60	€ 198,00

Bijlage 3: Afvaldriehoek

De afvaldriehoek geeft het verband aan tussen drie samenhangende aspecten van de afvalinzameling: milieu, service en kosten. Gemeenten voeren regie op deze aspecten en stellen beleid vast. Als basis voor het grondstoffenbeleid van de gemeente Berkelland geldt dat er een goede balans moet zijn in deze afvaldriehoek:

1. Milieu: scheidingsrendement, preventie en hergebruik. In welke mate worden de doelstellingen op het gebied van afvalscheiding gerealiseerd?
2. Service: voorzieningenniveau, tevredenheid bij burgers en beleving straatbeeld. Welk pakket aan dienstverlening wordt inwoners geboden en welke perceptie heeft de inwoner daarbij?
3. Kosten: inzamelkosten, verwerkingskosten en tariefopbouw. Welke kosten worden gemaakt voor het aanbieden en in stand houden van het serviceniveau en het behalen van het afvalscheidingsniveau?

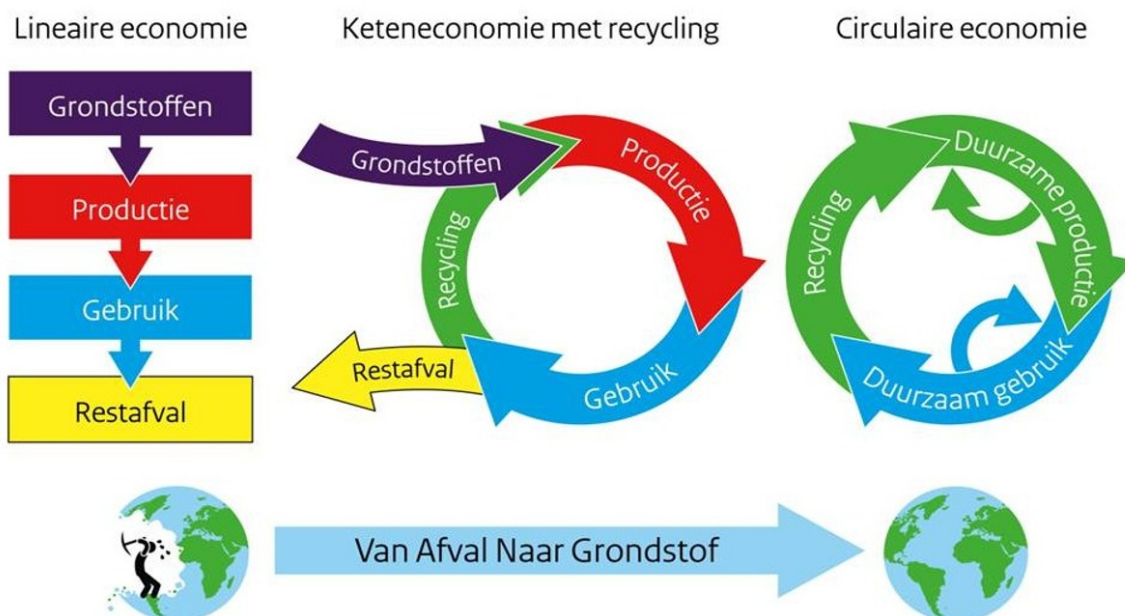
Bijlage 4: Circulaire economie en VANG

Circulaire economie

De economie volgde jarenlang een lineair model: van grondstoffen maakten we producten die na gebruik als afval werden weggegooid en vernietigd. Deze economie was gebaseerd op onbeperkt beschikbare grond- en hulpstoffen, het maken van producten en het verbruik door afnemers. Dit model loopt tegen haar grenzen aan. Vanuit de kennis dat de voorraden van ruwe grondstoffen beperkt zijn en dat schaarste op de loer ligt, vindt er een ombuiging plaats naar een circulaire economie. Dit economisch systeem hanteert de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen als uitgangspunt en streeft waarde creatie in elke schakel van het systeem na. Centraal staan productie, innovatie en hergebruik. Producten en materialen worden volledig hergebruikt en er ontstaat geen restafval meer.

Nederland kent op dit moment een keteneconomie met recycling. Dit zit tussen de lineaire en circulaire economie in: producten en materialen worden gedeeltelijk hergebruikt, maar er ontstaat óók nog restafval.

Onderstaande figuur maakt het verschil duidelijk tussen de lineaire economie, keteneconomie met recycling en de circulaire economie en laat zien waar het programma VANG ingrijpt (bron: Uitvoeringsprogramma VANG - Huishoudelijk Afval).

Van Afval Naar Grondstof: Programma VANG

In 2014 kwam staatssecretaris Mansveld met een uitwerking van het programma VANG⁶, waarin de ambitie centraal staat om de transitie naar een circulaire economie te versnellen. VANG bevat ambities, doelstellingen en maatregelen om het ontstaan van restafval tot nul te reduceren. Hierin hebben het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement afspraken gemaakt om de hoeveelheid huishoudelijk restafval aanzienlijk te verminderen.

6) VANG staat voor Van Afval Naar Grondstof.